

Briuselis, 2020 m. gegužės 15 d.
REV1. Pakeičia 2018 m. sausio
23 d. pranešimą

PRANEŠIMAS SUINTERESUOTIESIEMS SUBJEKTAMS

JUNGTINĖS KARALYSTĖS IŠSTOJIMAS IR ES TAISYKLĖS PREKYBOS SĖKLA IR KITA AUGALŲ DAUGINAMĄJA MEDŽIAGA SRITYJE

2020 m. vasario 1 d. Jungtinė Karalystė išstojo iš Europos Sąjungos ir tapo trečiąja šalimi¹. Susitarime dėl išstojimo² nustatytas pereinamasis laikotarpis, kuris baigiasi 2020 m. gruodžio 31 d.³. Iki tos dienos Jungtinei Karalystei ir jos teritorijoje taikoma visa ES teisė⁴.

Pereinamuoju laikotarpiu ES ir Jungtinė Karalystė derėsis dėl susitarimo dėl naujos partnerystės, kuriuo visų pirma numatoma laisvosios prekybos erdvė. Tačiau neaišku, ar pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu toks susitarimas bus sudarytas ir įsigalios. Bet kuriuo atveju tokiu susitarimu būtų sukurti santykiai, kurie, kiek tai susiję su patekimo į rinką sąlygomis, labai skirtųsi nuo Jungtinės Karalystės dalyvavimo vidaus rinkoje⁵, ES muitų sąjungoje ir PVM bei akcizų srityje.

Todėl visiems suinteresuotiesiems subjektams, ypač ekonominės veiklos vykdytojams, primenama apie teisinę padėtį, kuri susiklostys pasibaigus pereinamajam laikotarpiui (A dalis). Šiame pranešime taip pat paaiškinamos tam tikros atitinkamos Susitarimo dėl išstojimo nuostatos dėl atsiskyrimo (B dalis) ir taisyklės, Šiaurės Airijoje taikytinos pasibaigus pereinamajam laikotarpiui (C dalis).

Rekomendacijos suinteresuotiesiems subjektams

- ¹ Trečioji šalis – tai šalis, kuri nėra ES valstybė narė.
- ² Susitarimas dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos (OL L 29, 2020 1 31, p. 7) (toliau – Susitarimas dėl išstojimo).
- ³ Iki 2020 m. liepos 1 d. pereinamasis laikotarpis gali būti vieną kartą pratęstas ne ilgiau kaip 1 arba 2 metams (Susitarimo dėl išstojimo 132 straipsnio 1 dalis). Kol kas Jungtinės Karalystės vyriausybė yra atmetusi galimybę pratęsti tą laikotarpį.
- ⁴ Išskyrus tam tikras Susitarimo dėl išstojimo 127 straipsnyje nustatytas išimtis, kurių nė viena nėra aktuali šiam pranešimui.
- ⁵ Visų pirma, laisvosios prekybos susitarime nenumatomos tokios vidaus rinkos (prekių ir paslaugų srities) sampratos, kaip abipusis pripažinimas, kilmės šalies principas ir suderinimas. Laisvosios prekybos susitarimu taip pat nepanaikinami muitinės formalumai ir tikrinimas, be kita ko, susiję su prekių kilme ir jų sąnaudomis, taip pat importo ir eksporto draudimai ir apribojimai.

Siekiant atsižvelgti į šiame pranešime nurodytas pasekmes, suinteresuotiesiems subjektams visų pirma rekomenduojama:

selekcininkai turi užtikrinti, kad ES valstybė narė priimtų Bendrojo katalogo įrašus, kad pasibaigus pereinamajam laikotarpiui šiomis veislėmis būtų galima prekiauti ES. Todėl suinteresuotieji subjektai turėtų laiku iki šios datos pateikti atitinkamas paraiškas vienos iš ES valstybių narių atsakingai oficialiai įstaigai siekdamos užtikrinti, kad tos veislės taip pat būtų laiku įtrauktos į atitinkamą (-us) nacionalinį (-ius) katalogą (-us) ir atitinkamus bendruosius katalogus;

selekcininkai turi užtikrinti, kad šiuo metu tik į Jungtinės Karalystės registrą įtrauktas vaisinių augalų dauginamosios medžiagos veisles priimtų ES valstybės narės, o šiuo metu tik į tiekėjo sąrašą Jungtinėje Karalystėje įtrauktas dekoratyvinės dauginamosios medžiagos veisles priimtų ES valstybių narių tiekėjas, siekdami, kad pasibaigus pereinamajam laikotarpiui šia medžiaga būtų galima prekiauti ES. Todėl suinteresuotieji subjektai turi laiku, iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, pateikti atitinkamas paraiškas vienos iš ES valstybių narių atsakingai oficialiai įstaigai ar tiekėjui, siekdami užtikrinti, kad tos veislės arba medžiaga būtų laiku įtrauktos į nacionalinį registrą arba tiekėjų sąrašą;

Jungtinės Karalystės augalų dauginamosios medžiagos platintojai turi atsižvelgti į ES importo apribojimus.

Pastaba

Šiame pranešime neaptariamos ES taisyklės dėl:

- augalų sveikatos (fitosanitarijos taisyklės),
- augalų veislių intelektualinės nuosavybės teisių apsaugos ir
- genetiškai modifikuotų organizmų.

Šie aspektai aptariami šiuo metu rengiamuose arba jau paskelbtuose kituose pranešimuose⁶.

A. TEISINĖ PADĖTIS, KURI SUSIKLOSTYS PASIBAIGUS PEREINAMAJAM LAIKOTARPIUI

Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui ES taisyklės sėklų ir kitos augalų dauginamosios medžiagos srityje⁷ (toliau – ES augalų dauginamosios medžiagos teisės aktai) nebebus taikomos Jungtinėje Karalystėje⁸. Pagrindinės to pasekmės nurodomos toliau.

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_lt

⁷ Žr. priedą.

⁸ Dėl ES augalų dauginamosios medžiagos teisės aktų taikymo Šiaurės Airijai, pr. šio pranešimo C dalį.

1. BENDRIEJI KATALOGAI

Remiantis ES augalų dauginamosios medžiagos teisės aktais, pašarinių augalų sėklos, javų sėklos, runkelių sėklos, daržovių sėklos, daržovių dauginamosios medžiagos, sėklinių bulvių ir aliejinių ir pluoštinių augalų (žemės ūkio ir daržovių augalų) veislės, kad jomis būtų leista prekiauti visoje Sąjungoje, turi būti iširtos ir priimtos bent vienoje valstybėje narėje ir įtrauktos į Direktyvos 2002/53/EB arba Direktyvos 2002/55/EB bendruosius katalogus.

Veislėmis, kurias į bendruosius katalogus įtraukė tik Jungtinė Karalystė, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui prekiauti Europos Sąjungoje nebegalima.

2. NACIONALINIAI REGISTRAI, NACIONALINIAI TIEKĖJO SĄRAŠAI

Pagal ES augalų dauginamosios medžiagos teisės aktus vynmedžių dauginamąją medžiagą ir vaisinių augalų dauginamąją medžiagą gali būti prekiaujama visoje Sąjungoje tik tada, kai jos yra įtrauktos į vienos valstybės narės nacionalinį registrą arba, Direktyvos 98/56/EB dėl dekoratyvinių augalų dauginamosios medžiagos atveju, bent į ES valstybės narės tiekėjų sąrašą

Pagal Direktyvą 1999/105/EB miško dauginamąją medžiagą visoje Sąjungoje galima prekiauti tik tada, kai pagrindinė medžiaga įtraukiama į vienos valstybės narės nacionalinį registrą.

Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui ES nebegalima prekiauti veislėmis, įtrauktomis tik į Jungtinės Karalystės registrą arba tik į Jungtinėje Karalystėje esančio tiekėjo sąrašą.

3. TYRIMO REZULTATAI

Direktyvų 2002/53/EB ir 2002/55/EB 7 straipsnio 1 dalimi reikalaujama, kad veislių priimtumas bendruosiuose kataloguose arba nacionaliniame registre būtų paremtas ES valstybės narės kompetentingos institucijos oficialiu tyrimu. Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, siekiant, kad veislė būtų įtraukta į bendruosius katalogus arba nacionalinį registrą, tyrimo rezultatai turi būti gauti iš tyrimų ES valstybėje narėje.

Selekcininkai taip pat turi turėti galvoje, kad be išskirtinumo, vienodumo ir stabilumo tyrimų, kuriems visose valstybėse narėse taikomi vienodi reikalavimai, dėl tam tikrų veislių reikės atlikti papildomus auginimo ir vartojimo vertės tyrimus, kuriems taikomi reikalavimai įvairiose valstybėse narėse gali skirtis nuo reikalavimų, kuriuos taiko Jungtinė Karalystė. Taigi selekcininkai turi užtikrinti, kad iki pereinamojo laikotarpio pabaigos gautų visas Jungtinės Karalystės tyrimų ataskaitas ir jas įrašytų į ES valstybės narės nacionalinį katalogą.

4. IMPORTAS

Pagal ES augalų dauginamosios medžiagos teisės aktus į ES neleidžiama importuoti sėklos ir kitos augalų dauginamosios medžiagos iš trečiųjų šalių, nebent trečioji šalis yra įtraukta į ES sąrašą pagal ES augalų dauginamosios medžiagos teisės aktus.

B. ATITINKAMOS SUSITARIMO DĖL IŠSTOJIMO NUOSTATOS DĖL ATSISKYRIMO

Susitarimo dėl išstojimo 41 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad esama pagal individualius požymius identifikuojama prekė, kuri iki pereinamojo laikotarpio pabaigos buvo teisėtai pateikta rinkai ES arba Jungtinėje Karalystėje, gali būti toliau tiekiamas ES arba Jungtinės Karalystės rinkai ir judėti iš vienos šios rinkos į kitą, kol ji pasieks galutinį vartotoją.

Ta nuostata besiremiančiam ekonominės veiklos vykdytojui tenka pareiga atitinkamu dokumentu įrodyti, kad prekė buvo pateikta ES arba Jungtinės Karalystės rinkai iki pereinamojo laikotarpio pabaigos⁹.

Toje nuostatoje pateikimas rinkai – tai pirmas prekės, skirtos platinti, vartoti arba naudoti rinkoje, tiekimas vykdant komercinę veiklą už atlygį ar neatlygintinai¹⁰. Prekės, skirtos platinti, vartoti arba naudoti, tiekimas – tai, kad, „pasibaigus gamybos etapui, esama pagal individualius požymius identifikuojama prekė yra dviejų ar daugiau juridinių arba fizinių asmenų rašytinio ar žodinio susitarimo dėl su atitinkama preke susijusios nuosavybės teisės, bet kurios kitos turtinės teisės arba valdymo perleidimo dalykas arba yra juridiniam arba fiziniam asmeniui ar asmenims pateikto pasiūlymo sudaryti tokį susitarimą dalykas“¹¹.

Pavyzdys. Į Jungtinės Karalystės registrą įtrauktos augalo veislės atskiras augalas, kurį Jungtinės Karalystės gamintojas iki pereinamojo laikotarpio pabaigos pardavė Jungtinės Karalystės platintojui, vis dar gali būti importuojamas į ES remiantis registracija Jungtinėje Karalystėje.

Tai nedaro poveikio fitosanitarinei kontrolei, kuri gali būti taikoma importui pasibaigus pereinamajam laikotarpiui.

C. TAISYKLĖS, ŠIAURĖS AIRIJOJE TAIKYTINOS PASIBAIGUS PEREINAMAJAM LAIKOTARPIUI

Po pereinamojo laikotarpio pabaigos taikomas Protokolas dėl Airijos ir Šiaurės Airijos¹². Protokolui dėl Airijos ir Šiaurės Airijos turi periodiškai pritarti Šiaurės Airijos Teisėkūros Asamblėja, o pradinis taikymo laikotarpis trunka 4 metus nuo pereinamojo laikotarpio pabaigos¹³.

Pagal Protokolą dėl Airijos ir Šiaurės Airijos tam tikros ES teisės nuostatos taip pat taikomos Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Šiaurės Airija, ir jos teritorijoje. Be to, Protokole dėl Airijos ir Šiaurės Airijos ES ir Jungtinė Karalystė susitarė, kad tiek, kiek

⁹ Susitarimo dėl išstojimo 42 straipsnis.

¹⁰ Susitarimo dėl išstojimo 40 straipsnio a ir b punktai.

¹¹ Susitarimo dėl išstojimo 40 straipsnio c punktas.

¹² Susitarimo dėl išstojimo 185 straipsnis.

¹³ Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 18 straipsnis.

ES taisyklės taikomos Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Šiaurės Airija, ir jos teritorijoje, Šiaurės Airija bus laikoma valstybe nare¹⁴.

Protokole dėl Airijos ir Šiaurės Airijos nustatyta, kad ES augalų dauginamosios medžiagos teisės aktai taikomi Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Šiaurės Airija, ir jos teritorijoje¹⁵.

Tai reiškia, kad turi būti laikoma, jog šio pranešimo A ir B dalyse nuorodos į ES apima nuorodas ir į Šiaurės Airiją, o nuorodos į Jungtinę Karalystę yra tik nuorodos į Didžiąją Britaniją.

Konkrečiau, tai reiškia, *inter alia*, kad:

- Šiaurės Airijos rinkai pateikta augalų dauginamoji medžiaga turi atitikti ES augalų dauginamosios medžiagos teisės aktus;
- į ES siunčiama Šiaurės Airijos kilmės augalų dauginamoji medžiaga nėra importuojama augalų dauginamoji medžiaga;
- iš Didžiosios Britanijos į Šiaurės Airiją siunčiama augalų dauginamoji medžiaga pagal ES augalų dauginamosios medžiagos teisės aktus yra importuojama augalų dauginamoji medžiaga (žr. A skirsnį);
- bet koks Jungtinės Karalystės įtraukimas į sąrašą (žr. A skirsnį) neapima Šiaurės Airijos.

Tačiau pagal Protokolą dėl Airijos ir Šiaurės Airijos Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Šiaurės Airija, nenumatyta galimybė:

- dalyvauti Sąjungos sprendimų priėmimo ir formavimo procese¹⁶;
- inicijuoti prieštaravimo, apsaugos arba arbitražo procedūras tiek, kiek jos yra susijusios su ES valstybių narių priimtais reglamentais ir standartais arba atliktu vertinimu, registracija, sertifikavimu, patvirtinimu ir autorizacija;¹⁷
- vykdyti vertinimo, patikrinimo ir autorizacijos pagrindinės institucijos funkcijas¹⁸;
- teisėtai į Šiaurės Airijos rinką pateiktų produktų atveju remtis kilmės šalies principu arba abipusio pripažinimo principu¹⁹.

¹⁴ Susitarimo dėl išstojimo 7 straipsnio 1 dalis kartu su Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 13 straipsnio 1 dalimi.

¹⁵ Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 5 straipsnio 4 dalis ir to protokolo 2 priedo 42 skirsnis. Komisija siūlo į Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 2 priedo 42 skirsnį įtraukti direktyvas 66/401/EEB, 98/56/EB ir 2008/72/EB (Susitarimo dėl išstojimo 164 straipsnio 5 dalies d punktas).

¹⁶ Tais atvejais, kai būtina keistis informacija arba konsultuotis tarpusavyje, tai daroma jungtinėje konsultacinėje darbo grupėje, įsteigtoje pagal Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 15 straipsnį.

¹⁷ Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 7 straipsnio 3 dalies penkta pastraipa.

¹⁸ Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 13 straipsnio 6 dalis.

Konkrečiau, tai reiškia, *inter alia*, kad:

- pagal ES augalų dauginamosios medžiagos teisės aktus įtraukus augalų dauginamąją medžiagą į Jungtinės Karalystės nacionalinį registrą arba į Jungtinės Karalystės tiekėjo sąrašą, augalų dauginamąja medžiaga leidžiama prekiauti tik Šiaurės Airijoje. Augalų dauginamosios medžiagos įtraukimu į Jungtinės Karalystės nacionalinį registrą arba į Jungtinės Karalystės tiekėjo sąrašą nesuteikiamas leidimas prekiauti augalų dauginamąja medžiaga Europos Sąjungoje²⁰;
- įtraukus augalų dauginamąją medžiagą į ES valstybės narės nacionalinį registrą arba į ES tiekėjo sąrašą, augalų dauginamąja medžiaga galima prekiauti Šiaurės Airijoje;
- į direktyvomis 2002/53/EB ir 2002/55/EB nustatytus bendruosius katalogus negali būti įtrauktos Šiaurės Airijoje išaugintos arba ištirtos sėklos veislės, apie kurias pranešė Jungtinė Karalystė.

ES augalų dauginamosios medžiagos taisyklėms skirtoje Komisijos svetainėje (https://ec.europa.eu/food/plant/plant_propagation_material_en) pateikiama bendra informacija apie sėklai ir kitai augalų dauginamajai medžiagai taikomus Sąjungos teisės aktus. Prireikus šie tinklalapiai bus papildyti nauja informacija.

Europos Komisija
Sveikatos ir maisto saugos generalinis direktoratas

¹⁹ Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 7 straipsnio 3 dalies pirmą pastraipą.

²⁰ Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 7 straipsnio 3 dalies ketvirtą pastraipą.

Priedas. ES taisyklės augalų dauginamosios medžiagos srityje

- 1966 m. birželio 14 d. Tarybos direktyva 66/401/EEB dėl prekybos pašarinių augalų sėkla²¹;
- 1966 m. birželio 14 d. Direktyva 66/402/EEB dėl prekybos javų sėkla²²;
- 1968 m. balandžio 9 d. Tarybos direktyva 68/193/EEB dėl prekybos vynmedžių dauginimo medžiaga²³;
- 1998 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 98/56/EB dėl prekybos dekoratyvinių augalų dauginamąja medžiaga²⁴;
- 1999 m. gruodžio 22 d. Tarybos direktyva 1999/105/EB dėl prekybos miško dauginamąja medžiaga²⁵;
- 2002 m. birželio 13 d. Tarybos direktyva 2002/53/EB dėl bendrojo žemės ūkio augalų veislių katalogo²⁶;
- 2002 m. birželio 13 d. Tarybos direktyva 2002/54/EB dėl prekybos runkelių sėkla²⁷;
- 2002 m. birželio 13 d. Tarybos direktyva 2002/55/EB dėl prekybos daržovių sėkla²⁸;
- 2002 m. birželio 13 d. Tarybos direktyva 2002/56/EB dėl prekybos sėklinėmis bulvėmis²⁹;
- 2002 m. birželio 13 d. Tarybos direktyva 2002/57/EB dėl prekybos aliejinių ir pluoštinių augalų sėkla³⁰;
- 2008 m. liepos 15 d. Tarybos direktyva 2008/72/EB dėl prekybos daržovių dauginamąja ir sodinamąja medžiaga, išskyrus sėklą³¹;

²¹ OL 125, 1966 7 11, p. 2298.

²² OL 125, 1966 7 11, p. 2309.

²³ OL L 93, 1968 4 17, p. 15.

²⁴ OL L 226, 1998 8 13, p. 16.

²⁵ OL L 11, 2000 1 15, p. 17.

²⁶ OL L 193, 2002 7 20, p. 1.

²⁷ OL L 193, 2002 7 20, p. 12.

²⁸ OL L 193, 2002 7 20, p. 33.

²⁹ OL L 193, 2002 7 20, p. 60.

³⁰ OL L 193, 2002 7 20, p. 74.

- 2008 m. rugsėjo 29 d. Tarybos direktyva 2008/90/EB dėl prekybos vaisinių augalų dauginamąja medžiaga ir sodininkystei skirtais vaisiniais augalais³².

³¹ OL L 205, 2008 8 1, p. 28.

³² OL L 267, 2008 10 8, p. 8.